

673. Tõmmatud vasktraadi tollisoodustuse määrus.

Antud Majandusministri poolt 11. oktoobril 1937.

Alus: Tolliseaduse § 191 (RT 74 — 1936).

I.

§ 1. Elektrijuhtmete valmistamise tööstusettevõtted võivad Majandusministeeriumi loal tolliga Kr .0,02 kilogrammilt sisse tuua t.t. § 155 p. 2-a ettenähtud tõmmatud vasktraadi, mille läbimõõt 13 kuni 0,5 mm (incl.), isoleeritud elektrijuhtmete tootlemise otstarbeks.

§ 2. Tollisoodustuse vajaja muretsseb vastava loa Majandusministeeriumilt ja esitab selle tolliasutusele, mille järgi viimane § 1 nimetatud vasktraadi alandatud tolliga läbi laseb.

§ 3. Tollisoodustuse saaja on kohustatud pidama raamatut isoleeritud elektrijuhtmete tootmiseks tarvitatud tõmmatud vasktraadi üle ja seda ette näitama Majandusministeeriumi ametnikele nende nõudmisel.

II.

Käesolev määrus hakkab kehtima avaldamisega.

Majandusminister K. Selter.

Tööstusosakonna direktor J. Kark.

674. Liiklemismääruste muudatus.

Antud Teedeministri poolt 9. oktoobril 1937.

Alus: Jõuvankrite seaduse § 39 p. 1 ja 2 (RT 45 — 1936) ja Maantee seaduse muutmise seaduse § 55 (RT 69 — 1934).

Liiklemismääruste § 11, 15, 16 ja 17 (RT 82 — 1936) muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 11. Jalakäijaile määratud jalg- ja kõnniteedel on keelatud:

1) jalgrattasõit ja jalgrataste käekõrval ajamine; 2) kärude, lükatavate ja veetavate vankrieste ning kelkudega liikumine; 3) asjade kandmine, mis takistavad liikumist ning 4) kariloomade või hobuste ajamine ja talutamine.

Lapsevankreid ja inimjõul lükatavaid ning veetavaid haigevankreid ei loeta vankrieste hulka, neil on õigus liikuda ka jalakäijaile määratud teedel. Lapsevankritele ja lükatavatele ning veetavatele haigevankritele peavad jalakäijad andma vastutulekul möödamineku võimaluse. Nende liikumist võib piirata § 2 p. 2 alusel.

Mõõtuvalt suurte, laiade, pikkade kui ka määrivate asjade kandmine peab toimuma sõidutee parempoolsel äärel.

§ 15. Veetavad esemed, mis võivad sõidu ajal koormalt maha langeda, tuleb siduda kinni omavahel või liiklusvahendi külge. Linnades peavad veetavad esemed, mis veo juures müra tekitavad (raudlatid jne.) nõnda seotud olema, et müra oleks summutatud. Samuti võib linnades tolmava ja haiseva materjali transport toimuda kinnikaetud koormais ning võimalikult õhul.

Koosneb veokoorem pikkadest esemetest, mis ulatuvad rohkem kui 3 meetrit üle liiklusvahendi tagumise ääre, siis tuleb nende esemete kaugemale ulatuvad otsad veol tähistada päeval silmatorkava tähisega, pimedal ajal ja udus aga valguspunktiga.

§ 16. Jõuvankrid, rööbassõidukid ja sõiduvõimehe vankrid peavad olema alaliselt varustatud valgustusseadisega. Sama nõue on jalgratate kohta kehtiv pimedal ajal.

Mootorratta külgorv, kui ta asub pahemal pool, peab omama ühe valgustuspunkti. Jalgratatel peab olema tagumine punane refleksklaas. Sõiduvõimehe vankril asetseb latern pahemal pool küljel.

§ 17. Linnadest, alevitest, alevikudest ja suvituskohadest läbi sõites peavad plahvatusmootori juures äräpõlenud gaasid väljuma vaikselt läbi summutaja.

Teedeminister N. Viitak.

Maantee valitsuse direktor ins. M. Grasberg.

675. Looduskaitse nõukogu otsus üksikute puude ja rändrahnude kaitses 13. jaanuarist 1937.

Kinnitatud Rügisekretäri poolt 30. septembril 1937.

Looduskaitse seaduse § 6 p. 6 (RT 106 — 1935) põhjal Looduskaitse nõukogu otsustas:

Võtta looduskaitse registrisse:

I. Puud.

1. Tamm Viljandimaal, Vana-Võidu vallas, Tammekoori talu põllul. Puu ümbermõõt 4,49 m, kõrgus umbes 10 m, võra laius umbes 15,50 m. Omanik G. Tamm.

2. Tamm Petserimaal, Laura vallas, Botvino külas, Duboki talu maal. Puu ümbermõõt 6,2 m. Omanik Makar Kornõljev.

3. Rannamõisa tamm Tartumaal, Ranna vallas, Tamme nr. 50 talu maal. Puu seest põlenud. Omanik Aleksander Kangur.

4. Pärn „Niinemaa niinepuu“ Läänemaal, Vaikna vallas, Niinemaa talu krundil, Silla-Teenuse maantee ääres. Puu ümbermõõt 3,5 m, kõrgus 21 m, esimesed oksad maast 4,5 m kõrgusel. Omanik Ants Niinemets.

5. Kolm künnapuud „Salatsi künnapad“ Läänemaal, Vaikna vallas, Jõeääre külas, Polli talu „Salatsi-oja“ põllu serval, Teenuse jõe ääres umbes 75 m jõe paremast kaldast. Lõunapoolse puu ümbermõõt 3,20 m, kõrgus umbes 16 m, haruneb 2 m kõrgusel, tüvi seest veidi tühi, keskmine, kõige pikem haru kuivanud. Idapoolse puu ümbermõõt maapinnalt 2 m, kõrgus umbes 8 m, haruneb umbes 1 m kõrgusel. Põhjapoolse puu ümbermõõt 4,20 m, kõrgus umbes 18 m, haruneb 1,5 m kõrgusel, tüvi seest osalt tühi. Omanik Karl Reindorf.

6. Künnapuu Viljandimaal, Uue-Võidu valla Puuri talu põllul, nn. „Ristiväljal“. Puu ümbermõõt 4,70 m, kõrgus umbes 15 m, võra läbimõõt 14 m. Omanik Tõnis Parrik.

7. Kadakas Harjumaal, Kolga vallas, Järvi küla lähedal, Kolga metskonna Mati vahtkonnas, kvartal nr. 40-dal, metsavahi palgamaal. Omapärase ümmarguse, kitsa võraga. Puu rinnamõõt 0,18 m, kõrgus 6,75 m, asub riigimaal.

8. Kadakas Viljandimaal, Soosaare vallas, Taressaare talu maal, kivi-aia ääres, osalt aia sees. Puu ümbermõõt 2,13 m, kõrgus umbes 9 m. Omanik M. Taressaar.

9. Mänd Elvas, J. Mesikäpa maja ees, Tartu-Valga maantee ääres. Puu ümbermõõt 3,10 m, kõrgus 13 m. Kirdepool on osa võra kuivanud. Omanik J. Mesikäpp.

10. Mänd Elvas, Mäe-Arbi talu põllul. Puu ümbermõõt 3,40 m, kõrgus umbes 13 m. Omanik Marie Tamm.

11. Mänd Elvas, Tartu maantee ääres, spordiväljaku juures. Puu ümbermõõt 2,80 m, kõrgus umbes 11 m. Omanik Elva alevivalitsus.

12. Kolm vana mäнди Elvas, Tartu maantee ääres, Elva algkooli vastas. Puude ümbermõõt järjekorras koolimaja poolt alates: 1-sel 3,00 m, 2-sel 2,80 m ja 3-dal 3,10 m. Kõrgus kõigil umbes 13 m. Omanik J. Varik.

13. Kolm jämedat kaske Elvas, Tartu maantee ääres, algkooli juures. Suurima puu ümbermõõt 2,20 m, kõrgus 20 m. Omanik J. Varik.

14. Kreeka pähklipuu Saaremaal, Torgu vallas, Mõntu algkooli viljapuuaia lõunapoolses osas. Puu läbimõõt rinnakõrguselt 0,51 m, kõrgus umbes 8 m. Puu kasvatab vilja, mis valmib hilissügisel. Arvatavasti suurim kreeka pähklipuu Eestis. Omanik Torgu vallavalitsus.

15. Hall pähklipuu sama algkooli pargis, lõunapoolses osas. Puu läbimõõt 0,24 m, kõrgus umbes 10 m. Omanik Torgu vallavalitsus.

16. Jäme saar samas. Puu läbimõõt rinnakõrguselt 1,19 m. Omanik Torgu vallavalitsus.

17. Jäme pappel samas. Puu ümbermõõt 5,40 m, haruneb umbes 3 m kõrgusel viieks haruks. Omanik Torgu vallavalitsus.

18. Kaks suurt tamme Harjumaal, Juuru ev.-luteriusu koguduse krundil. Esimesel puul läbimõõt rinnakõrguselt 0,95 m, kõrgus 11,8 m, teisel puul läbimõõt rinnakõrguselt 0,78 m, kõrgus 13 m. Võra kuju mõlemal munajas. Omanik ev.-luteriusu Juuru kogudus.

19. Suur kask „Mahlakõiv“ Võrumaal, Haanja vallas, Kokemäe nr. 56 talu krundil, järve ääres. Puu ümbermõõt 2,66 m, tüve kõrgus 2,18 m, üldkõrgus umbes 13 m. Omanik V. Piir.

20. Vana tamm Võrumaal, Rõuge vallas, Troska talu krundil. Omanik Pruvli.

21. „Kusala“ kuusk Võrumaal, Viitina vallas, Jürihani nr. 3 talu krundil. Puu ümbermõõt 2,36 m, kõrgus umbes 25 m, tüve kõrgus umbes 3 m. Omanik K. Lanenbek.

22. Kaks suurt metsõunapuud, mehejämedused, samas. Õunad veidi suuremad kui pähklid. Omanik K. Lanenbek.

23. Kolm metsõunapuud Võrumaal, Viitina valla Augli talu krundil. Puud on mehejämedused. Omanik Karl Toode.

24. Kaks metsõunapuud, samas. Omanik Robert Toode.

25. Vana mets-uipuu (õunapuu) Võrumaal, Rõuge vallas, Troska talu krundil. Omanik Pruvli.

26. Põõsaskask Pärnumaal, Kilingi vallas, Lähkma küla Kaasiku talu krundil. Puu kõrgus 4,40 m, võra ümmarguse läbimõõduga 6,3 m. Omanik H. Tali.

27. Mäni eriline vorm (*Pinus silvestris* var. *virgata* Casp.) Pärnumaal, Kilingi vallas, Kilingi metskonnas, Valdimuru vahtkonnas, kv. nr. 45 peal. Puu kõrgus 6,20 m, ümbermõõt 0,20 m. Asub riigimaal.

28. Vana mänd Läänemaal, Paralepa metsas, kvartal nr. 31 peal, suure rändrahnjuures. Puu umbes 100 aastane. Koor täis igasuguseid nikerdusi. Asub riigimaal.

Kõigi ülalnimetatud puude kaitsealatus on järgmine:
Nende puude mahavõtmise, koorimise, okste murdmise ja igasugune vigastamine ja kahjustamine on keelatud.

II. Rändrahnud.

1. Rändrahn „Odakivi“ Harjumaal, Kolga vallas, Pärispera küla Oda-kivi talu nr. 76 krundil, rannas. Kivi mõõted: $7,1 \times 3,7 \times 4,7$ m. Raba-kivi. Omanik A. Sandström.

2. Rändrahn „Mustkivi“ Harjumaal, Kõnnu valla Viinistu küla keskel. Kivi kõrgus umbes 4 m. Graniit. Omanik Ida Murdvee.

3. Rändrahn „Sorrukivi“ Harjumaal, Kõnnu vallas, Viinistu küla Jaani-Mardi talu krundil. Kivi mõõted: $12,8 \times 10,8 \times 8,5$ m. Graniit. Omanik Johannes Kempmann.

4. Rändrahn „Jaani-Tooma suur kivi“ Harjumaal, Kõnnu valla Kasispea küla Jaani-Tooma talu krundil. Kivi mõõted: $13,9 \times 7,8$ m. Rabakivi. Omanik Joosep Lootsmann.

5. Rändrahn „Uueheinamaa kivi“ Harjumaal, Kõnnu valla Suurpea küla Taneli talu krundil. Kivi mõõted: $7 \times 5 \times 4$ m. Graniit. Omanik H. Sandbank.

6. Rändrahn „Mardimiku kivi“ Harjumaal, Kõnnu vallas, Loksa küla Mardimiku nr. A-6 talu krundil, Loksa kabeli kohal. Kivi mõõted: $7,5 \times 6,1 \times 4,5$ m. Rabakivi. Omanik G. Laansoo.

7. Suur rändrahn Harjumaal, Kolga metskonnas, Pikanõmme vahtkonnas, kvartal nr. 16-dal, 1,5 km Kuusalu-Leesi maanteelt Pikanõmme metsavahi kohast ida poole. Kivi mõõted: kõrgus umbes 8 m, pikkus 10 m. Asub riigimaal.

8. Rändrahn „Luuba kivi“ Harjumaal, Kolga valla Kursi küla Luuba talu karjamaal, Kursi sepapaja juurest umbes 0,5 km lõunasse. Kivi mõõted: $9 \times 7,5 \times 6,5$ m. Rabakivi. Omanik Markus Kärk.

9. Rändrahn „Laane suur kivi“ Harjumaal, Kolga vallas, Hirvli küla Sillarebase talu karjamaal. Kivi mõõted: $4 \times 5,5 \times 2,5$ m. Omanik Jaan Tomingas.

10. Rändrahn Harjumaal, Rae vallas, Aruküla küla Hellemaa talu põllul. Kivi mõõted: pikkus 12,58 m, laius 6,60 m, ümbermõõt 35,15 m. Omanik Kaarel Eenpalu.

11. Rändrahn „Eevakivi“ Järvamaal, Albu vallas, Pussiaru külas, Raja nr. 32 talu metsas. Kivi mõõted: $8 \times 6 \times 4$ m. Omanik L. Saareli.

12. Rändrahn „Miinakivi“ Järvamaal, Rava metskonnas, Seidla-Aru vahtkonnas. Kivi mõõted: kõrgus 3 m, ümbermõõt 18 m, ristmõõt üle kivi 9 m. Asub riigimaal.

13. Rändrahn „Suurkivi“ Järvamaal, Albu vallas, Seidla asunduse Suurekivi talu põllul. Kivi mõõted: kõrgus 5 m, ümbermõõt 19 m, ristmõõt üle kivi 8 m. Omanik J. Reiman.

14. Rändrahn „Laikivi“ Järvamaal, Albu vallas, Prümli külas, Andrese Uuetoa nr. 8-A talu põllul. Kivi mõõted: $6,8 \times 4,8 \times 2,6$ m. Omanik Ann Grau.

15. Rändrahn Järvamaal, Alliku vallas, Äiamäe küla Mäe nr. 55 talu põllul. Kivi mõõted: $8,46 \times 4,32 \times 2,82$ m. Omanik J. Usar.

16. Rändrahn „Tagaküla suur kivi“ Virumaal, Kunda-Malla valla Letipea küla Nigula talu heinamaal. Kivi mõõted: kõrgus 4 m, übermõõt 29 m, ristmõõt üle kivi 15,25 m. Omanik Hilda Kelk.

17. Rändrahn Virumaal, Voka vallas, Pühajõe paremal kaldal, Oru pargis. Kivi mõõded: $10,5 \times 6,0 \times 2,0$ m. Asub riigimaal.

18. Rändrahn „Näärikivi“ Läänemaal, Massu vallas, Saastna küla Näärikivi talu krundil. Kivi mõõded: kõrgus 3 m, übermõõt 14,5 m. Omanik A. Vahar.

19. Rändrahnud „Näärikivid“ Läänemaal, Massu vallas, Pagaküla Nääri talu maal, rannas. Kolm kivi rühmas. Kivide mõõded: esimesel $6,3 \times 2,6 \times 2,8$ m, teisel $6,0 \times 5,6 \times 2,7$ m, kolmandal $2,2 \times 1,6 \times 1,7$ m. Omanik P. Näär.

20. Rändrahn „Tõllukivi“ Läänemaal, Pühalepa vallas, Pühalepa endisest kõrtsist umbes 40 m paremat kätt kirikumõisa tee ääres, Kõrtsi talu maal. Kivi maht 12 m^3 .

21. Rändrahn „Hollandi kivi“ Läänemaal, Sinalepa vallas, Tubri-mäel, Allika talu krundil. Kivi mõõded: kõrgus 2,50 m, übermõõt 15 m, ristmõõt üle kivi 8,70 m. Omanik Kaarel Avik.

22. Suur rändrahn samas, Tubri koplis. Kivi mõõded: kõrgus 3,30 m, übermõõt 15,50 m, ristmõõt üle kivi 9,80 m. Omanik Kaarel Avik.

23. Rändrahn samas, Tubri koplis, Madise talu krundil. Kivi mõõded: kõrgus 2,17 m, übermõõt 12,0 m, ristmõõt üle kivi 7,15 m. Omanik Priidik Möll.

24. Rändrahn „Tõllukivi“ Saaremaal, Kihelkonna vallas, Liiva küla Kärbi talu krundil. Kivi mõõded: $6,32 \times 4,30 \times 3,49$ m. Omanik P. Matson.

25. Rändrahn Läänemaal, Asuküla vallas, Pusku küla Hansu talu krundil, kivimurrus. Kivi mõõded: übermõõt 14,63 m, kõrgus 2,25 m, laius 5,10 m. Omanik V. Paesüld.

26. Rändrahn Läänemaal, Haapsalu lähedal, Paralepa metsas, kvartal nr. 31 peal, maantee ääres, vana männi kõrval. Maantee poolsel küljel kivisse raiutud: „Jürgen Ungern-Sternberg 1524“. Kivi mõõded: $7,6 \times 6,7 \times 2$ m. Suurim übermõõt 15,5 m. Asub riigimaal.

27. Rändrahn „Aavakivi“ Saaremaal, Uuemõisa valla Kõrkvere küla Juhani talu põllul. Kivi mõõded: kõrgus 4,3 m. Omanik V. Room.

28. Rändrahn „Türiseniidi“ kivi Saaremaal, Mustjala valla Võhma küla Kingsepa talu krundil. Kivi mõõded: $7,5 \times 6,0 \times 4,0$ m. Omanik Jüri Pahapill.

29. Suur rändrahn Viljandimaal, Aidu valla Kõrvi talu karjamaa ääres, põllul. Kivi mõõded: $8,50 \times 6,80 \times 2,5$ m. Omanik A. Sova.

Kõikide ülalnimetatud rändrahnude kaitseulatus on järgmine:

Nende rändrahnude lõhkumine, kuju või ilme muutmine või teisiti kahjustamine on keelatud.

Direktori as. P. Tauk.

Looduskaitse inspektor G. Vilbaste.

676. Looduskaitse nõukogu otsus üksikute puude ja rändrahnude kaitstes 22. maist 1937.

Kinnitatud Riigisekretäri poolt 30. septembril 1937.

Looduskaitse seaduse § 6 p. 6 (RT 106 — 1935) põhjal Looduskaitse nõukogu otsustas:

Võtta looduskaitse registrisse:

I. Puud.

1. Pärn (niinepuu) „Haiba niinepuu“ Harjumaal, Kernu valla Tam-miku A-9 talu krundil, 50 m Haiba-Nissi maanteest põhja poole, Tallinna-Pärnu maanteest 0,75 km. Puu übermõõt rinnakõrguselt 3,6 m, võra laius 12 m, kõrgus 20 m. Omanik Lydia Simson.

2. Hiemänd Virumaal, Undla valla Reinuhansu nr. 32 talu põllul. Puu übermõõt rinnakõrguselt 2,42 m, kõrgus 10 m. Omanik E. Neuhaus.

3. Kolm mändi Virumaal, Undla valla Hulja-Orutaguse küla Välja-taguse talu nr. A-43 põllul. Puude übermõõt rinnakõrguselt: põhjapoolsel 2,50 m, keskmisel 2,25 m, lõunapoolsel 2,40 m. Umbkaudne kõrgus: põhjapoolsel 15,0 m, keskmisel 12,0 m, lõunapoolsel 13 m. Omanik J. Ango.

4. Kuusk Virumaal, Undla valla Udriku Orapere talu maal, Udriku pargi kohal, umbes 1,5 km Tapa-Kadrina maanteest lõunasse. Puu übermõõt 1,25 m, kõrgus umbes 18 m. Omanik H. Ruut.

5. Vana tamm Virumaal, Salla valla Salla algkooli pargi läänepoolsel serval. Puu übermõõt rinnakõrguselt 5,05 m, kõrgus 16—17 m. Omanik Salla vallavalitsus.

6. Suur türnpuu Läänemaal, Osmussaare kalmistu kirdenurgal. Suurematest ja jämedamatest türnpuudest Eestis. Lähedal puuduvad põllud. Asub Osmussaare ühiskarjamaal.

7. Kaks vana saarepuud „Sten-Krusaskiana“ ehk „Adam ja Eeva“, Läänemaal, Osmussaare ühiskarjamaal, lõunasadamast kirdepool, umbes 400 m rannast. Puude übermõõt: „Aadamal“ 2,20 m, „Eeval“ 1,80 m. Võra laius mõlemal umbes 12 m, kõrgus mõlemal umbes 10 m.

8. Seitse jalakat „Pulmasae“ Järvamaal, Vajangu valla Savalduma küla Männiku nr. 43 talu krundil. Jämedama puu (Peigmehe) übermõõt 2,55 m, kõrgus 18 m. Peeneima puu (Pruudi) übermõõt 1,40 m, kõrgus 10 m. Omanik Villem Selter.

9. Vana pärn Järvamaal, Vajangu algkooli õuel. Hobusekujuline. Puu übermõõt 1,30 m, üldine kõrgus 18 m. Puu on kasvanud kõveraks (tugipuu) maasse kasvanud toega. Omanik Vajangu vallavalitsus.

10. Vana künnapuu Viljandimaal, Uue-Võidu valla Kolga talu krundil. Puu übermõõt 4,60 m, kõrgus 24 m. Puu seest õõnes. Omanik J. Kolk.

11. Vana künnapuu Viljandimaal, Uue-Võidu vallas, Tamme nr. 1 talu krundil. Puu übermõõt 3,05 m, kõrgus 21,6 m. Omanik M. Kaljas.

12. Vana pärn Viljandimaal, Uue-Võidu valla Välgita nr. 6 talu krundil. Puu übermõõt 3,90 m, kõrgus 15 m. Omanik H. Mitt.

13. Suur õõnes tamm Viljandimaal, Aidu valla Polli talu krundil. Puu übermõõt rinnakõrguselt 5,6 m, kõrgus umbes 18 m. Omanik Hans Pool.

14. Tamm Pärnumaal, Audru ev.-luteriusu koguduse õpetaja vilja-puuaias. Puu übermõõt 4 m, kõrgus 20 m. Omanik Audru ev.-luteriusu kogudus.

15. Kokkukasvanud jalakas ja vaher Pärnumaal, Audru ev.-luteriusu koguduse õpetaja viljapuuaias. Omanik Audru ev.-luteriusu kogudus.
16. „Päkapiku määnd“ Pärnumaal, Tori valla Jõesuu nr. 135 talu maal. Puu ümbermõõt 1,20 m, kõrgus 2,5 m. Võra kuju ümarjas. Omanik J. Mihkelstein.
17. Väga vana tamm Pärnumaal, Pornuse valla Tamme talu krundil. Puu ümbermõõt rinnakõrguselt 5,45 m. Omanik H. Kuld.
18. Kadakas Pärnumaal, Kaisma valla Kergu-Metsküla Mõemetsa-Uuetoa talu õues. Puu läbimõõt 0,65 m, kõrgus umbes 5 m. Omanik Joh. Jurikson.
19. Põline tamm Tartumaal, Kuremaa valla Imukvere asunduse Puiestee talu krundil. Puu ümbermõõt rinnakõrguselt 4,20 m, kõrgus umbes 32 m. Omanik P. Siimusoo.
20. Suur ja vana määnd Võrumaal, Vana-Antsla valla Pedaja talu krundil. Puu ümbermõõt 3,13 m, kõrgus umbes 14 m. Omanik August Veidermann.
21. Suur määnd Võrumaal, Antsla alevi algkooli aias. Puu ümbermõõt 1,75 m. Omanik Antsla alevivalitsus.
22. Suur määnd Võrumaal, Antsla alevi Veski ja Aia tänavate nurgal. Puu ümbermõõt 1,76 m. Omanik Antsla alevivalitsus.
23. Kolm vana tamme Võrumaal, Vana-Antsla kodumajanduskooli pargis. Jämeda puu ümbermõõt 5,70 m. Omanik Antsla kodumajanduskool.
24. Määnd „Häidemäe peträi“ Võrumaal, Röpina vallas, Jaama asunduse Männamäe talu krundil, Tartu-Röpina maantee ääres. Puu ümbermõõt 3,65 m. Omanik Daniel Kärtman.
25. Määnd „Kahhar pettäi“ Võrumaal, Kahkva valla Veneküla Kuuse nr. 20 talu krundil, Röpina-Petseri maantee ääres. Puu ümbermõõt rinnakõrguselt 3,38 m, kõrgus 17,3 m. Omanik J. Parisalu.

Kõikide ülalnimetatud puude kaitseulatus ja järgmine:

Nende puude mahavõtmine, koorimine, okste murdmine ja igasugune vigastamine ja kahjustamine on keelatud.

II. Rändrahnud.

1. Rändrahn „Suurkivi“ ehk „Eesti kivide kuningas“ Harjumaal, Kohila valla Kullisauna talu krundil. Kivi mõõted: $8 \times 7 \times 4,5$ m. Omanik Luise Levald.
2. Rändrahn „Määrakivi“ samas. Omanik Luise Levald.
3. Rändrahn „Vaeselapse leinakivi“ samas. Omanik Luise Levald.
4. Rändrahn „Suurkivi“ Hiiumaal, Putkaste metskonna Kõrgesaare metsandiku kvartal nr. 92-sel. Kivi mõõted: $10 \times 8 \times 5,5$ m. Asub riigimaal.
5. Rändrahn Läänemaal, Oru vallas, Salajõe asunduse Allika nr. 6-A talu krundil. Kivi mõõted: $6,5 \times 4,5 \times 3,8$ m. Omanik E. Kanger.
6. Rändrahn Hiiumaal, Putkaste metskonna Kõrgesaare metsandiku kvartal nr. 100 peal. Kivi mõõted: $8,5 \times 6 \times 3,75$ m. Asub riigimaal.
7. Rändrahn Läänemaal, Oru vallas, Salajõe asunduse Kasemetsa nr. 17 talu krundil. Kivi mõõted: $5 \times 4,5 \times 3,2$ m. Omanik J. Augo.
8. Kaks rändrahn „Hoitstaina“ Läänemaal, Osmussaarel, läänesadama juures, 200 m rannast. Kivide mõõted: ühel $9 \times 5 \times 3$ m, teisel $6 \times 4,5 \times 3$ m. Asuvad küla ühiskarjamaal.

9. Suurte rändrahnude rühm „Farstaina“ Läänemaal, Osmussaarel, läänesadama juures, 100 m rannast. Rühma pikkus umbes 25 m, ümbermõõt 62 m, kõrgus 5 m. Asub küla ühiskarjamaal.
10. Kaks rändrahn „Baskerstaina“ Läänemaal, Osmussaarel, kesk saart. Kivide mõõted: ühel $5 \times 3 \times 3$ m, teisel $4 \times 3 \times 2,5$ m. Asuvad küla ühiskarjamaal.
11. Rändrahn „Väslestain“ Läänemaal, Osmussaarel. Asub küla ühiskarjamaal.
12. Rändrahnude rühm Virumaal, Palmse mõisa pargis, Kivistiku nr. A-121 talu krundil. Koosneb 13 suuremast ja vähemast rändrahnust. Omanik Jegor Götz.
13. Kaks rändrahn Virumaal, Kohtla valla Vitsiku küla Legendiku nr. 9 talu krundil. Kivide mõõted: esimesel $0,75 \times 1,75$ m, ümbermõõt 5,30 m, teisel $1,02 \times 2,25$ m, ümbermõõt 5,90 m. Omanik Kaarel Roden.
14. Rändrahn Virumaal, Kohtla valla Võrnu küla Treljeni nr. 97 talu krundil. Kivi mõõted: $5,6 \times 4,2 \times 2,85$ m. Omanik L. Kärner.
15. Kaks rändrahn Virumaal, Narva linna lähedal, end. Lilienbachi mõisa Kivitalu nr. 50 talu krundil. Kivide mõõted: esimesel ümbermõõt 16 m, kõrgus 4 m, teisel ümbermõõt 15 m, kõrgus 4 m. Omanik O. Aul.
16. Rändrahn „Suurkivi“ Viljandimaal, Öisu valla Sootsa talu maal. Kivi mõõted: $5,0 \times 4,0 \times 1,5$ m. Omanik H. Holtsmann.
17. Rändrahn „Lahmuse kivi“ Viljandimaal, Taevere valla Suurekivi talu krundil. Kivi mõõted: $4,05 \times 4,0 \times 2,0$ m. Omanik Jaan Backhoff.
18. Rändrahn „Vanapagana istekivi“ Viljandimaal, Öisu valla Sootsa talu krundil. Kivi mõõted: ümbermõõt 16 m, kõrgus 1,25 m. Omanik H. Holtsmann.
19. Rändrahn Viljandimaal, Imavere valla Lõimetsa küla Pilli-Saare nr. 31 talu krundil. Omanik J. Sorgus.
20. Rändrahn Pärnumaal, Viluvere valla Killumetsa Suuremetsa talu krundil. Kivi mõõted: $3,0 \times 5,0 \times 7,2$ m. Omanik O. Virkus.
21. Rändrahn Pärnumaal, Enge valla Anna asunduse Kaasiku nr. A-5 talu krundil. Kivi mõõted: $2,7 \times 4,5 \times 3,7$ m. Omanik Kaskorn.
22. Rändrahn Pärnumaal, Polli metskonnas, Virapuu vahtkonnas, kvartal nr. 144 peal. Kivi mõõted: $8,0 \times 4,0 \times 1,9$ m. Asub riigimaal.
23. Rändrahn „Kohtukivi“ Tartumaal, Kavastu valla Kavastu asunduse Koidu talu krundil. Kivi mõõted: $5,5 \times 2,7 \times 1,8$ m. Omanik R. Kolli.
24. Suur rändrahn Tartumaal, Kavastu valla Kavastu asunduse Suurekivi talu krundil. Kivi mõõted: $9,6 \times 2,3$ m, ümbermõõt 25 m. Omanik J. Lõhmus.
25. Rändrahn Tartumaal, Avinurme metskonnas, Linnanõmme vahtkonnas, kvartal nr. 169 peal. Asub riigimaal.
26. Rändrahn „Pärsikivi“ Tartumaal, Kallaste alevi Pärsikivi küla heinamaal. Kivi mõõted: ümbermõõt 16,3 m, kõrgus 1,6 m. Omanik Kallaste alevivalitsus.
27. Rändrahn „Laanekivi“ Tartumaal, Kokora valla Musti talu krundil. Kivi mõõted: ümbermõõt 25 m, kõrgus 3 m. Omanik K. Must.
28. Rändrahn Võrumaal, Kõlleste valla Karaski küla Alamusti talu krundil. Kivi mõõted: $5,2 \times 3,53 \times 2,0$ m. Omanik Jaan Päl.
29. Rändrahn Võrumaal, Krabi valla Hinnimäe talu maal. Kivi mõõted: $1,50 \times 5,60 \times 4,38$ m. Omanik Kosak.

Kõikide ülalnimetatud rändrahnude kaitseulatus on järgmine:
Nende rändrahnude lõhkumine, kuju ja välimuse muutmine või teisiti kahjustamine on keelatud.

Direktori eest P. Tauk.
Looduskaitse inspektor G. Vilbaste.

Kunda alevivalitsuselt alevivolikogu ülesannetes 9. juulil 1937 vastu võetud ja Siseministrilt 17. septembril 1937 kinnitatud

677. Juhtnõõrid kinnisvarade hindamiseks Kunda alevis.

Alus: Aleviseaduse § 112.

I. Üldmäärused.

§ 1. Hindamise eesmärgiks on kõigi kinnisvarade ühetaoline hindamine maksustamise otstarbel. Hindamisel tehakse kindlaks kinnisvaradele saadav puhastulu aastas või kinnisvarade väärtus.

§ 2. Hindamisest ja maksust on vabad:

1. Kunda aleviomavalitsuse päralt olevad kinnisvarad, sellest hoolimata, kas nad tulu toovad või mitte.

2. Vaimulikkude asutiste ja seltside varandused, mis otsekohe usulisteks tarveteks määratud, nagu kirikud, surnuaiad, palvemajad jne.

3. Hariduslikuks, heategevaks ja arstimise otstarveteks olevad, niisama teaduslike seltside ja asutiste majad ja maad, kui neid ei kasutata tulusaamiseks.

4. Avalikuks kasutamiseks olevad spordi- ja mänguplatsid, niisama iluaiad tänavapoolse fassaadi ees, puisteed ja maatükid, kui neid ei kasutata muuks otstarbeks või tulusaamiseks.

5. Vähetulusad ja väiksehinnalised varandused sellekohase alevivolikogu otsuse põhjal.

6. Uued ehitised kuni valmissaamiseni, mis võimaldab täielikku või osalist kasutamist.

7. Hooned või nende osad ümberehitamise ajal, mis nõuab rohkem kui pool aastat, ega võimalda kasutamist.

8. Tulikahju läbi, või muul juhtudel hävitatud hooned või nende osad kuni nende uuendamiseni.

§ 3. Kõigi maksu alla käivate kinnisvarade üldine hindamine võetakse ette alevivolikogu otsuse järgi ja üksikhindamine alevivalitsuse määruse põhjal. Üksikhindamist toimetatakse, kui kinnisvara koosseisus, väärtuses või otstarbes on olnud muudatusi või on tekkinud juurde uusi kinnisvarasid, mis hindamata.

§ 4. Aleviseaduses § 118 tähendatud kinnisvarade hindamine toimub ühe kuu jooksul peale ehitustööde lõpetamist.

§ 5. Hindamisel kindlaksmääratud kinnisvarade väärtus või puhas sissetulek on aluseks iga-aastasel hindamismaksu määramisel ja on maksev kuni uue hindamiseni.

§ 6. Kinnisvarade hindamisel saadud tulu või väärtuse summade sendid tehakse ümmarguseks kroonidele, kustutades sendid alla 50, kuna 50 või rohkem senti kroonideks arvatakse.

II. Hindamiskomisjon.

§ 7. Kinnisvarade hindamist toimetab hindamiskomisjon, mis koosneb ühest alevivalitsuse liikmest alevivalitsuse määramisel juhatajana ja alevivolikogu poolt alevivolikogu kestvuse ajaks valitud neljast liikmest. Viimastele valitakse kaks asemikku.

§ 8. Kinnisvara hindamiskomisjoni ülesandeks on:

1. Kinnisvarade hindamine käesolevate juhtnõõride, Aleviseaduse ja teiste maksvate seaduste alusel, alevivolikogu poolt määratud tähtjaks.

2. Juhtnõõrides mitte ettenähtud juhtudel esineda alevivalitsusele ettepanekuga, nende muutmiseks või täiendamiseks alevivolikogus.

3. Igal poolaastal andmeid koguda, kas kinnisvarades, mis täielikult või osaliselt maksust vabad olid, ei ole muudatusi ette tulnud, mis maksust vabastamise kõrvaldavad.

§ 9. Hindamiskomisjoni koosolekud on otsusevõimelised, kui koos on juhataja ja vähemalt kaks liiget või asemikku. Koosoleku kutsub kokku juhataja.

§ 10. Nende kinnisvarade hindamist, millest on huvitatud komisjoni koosseisu kuuluv isik, kui omanik, hooldaja või volinik, tähendatud isik osa ei võta.

§ 11. Hindamiskomisjon koostab aktid, mis kirjutatakse alla kõigi komisjoni koosseisu kuuluvate ja hindamisest osavõtnud isikute poolt. Komisjoni liige võib oma eriarvamise märkida hindamisakti enne allakirjutamist.

III. Hindamise põhimäärused.

§ 12. Hindamise ja maksustamise alla kuuluvad kinnisvarad jagunevad liikidesse:

- 1) hooned, välja arvatud tööstuste all olevad hooned;
- 2) tööstuste all olevad hooned, raudteed ja sillad;
- 3) maad.

§ 13. Maad ja tööstuste all olevad hooned, raudteed ja sillad hinnatakse väärtuse, teised hooned — tulukuse järgi.

§ 14. Ühe ja sama omaniku päralt olevad mitmesse liiki kuuluvad kinnisvarad hinnatakse lahus, kuid hindamise andmed kantakse ühisesse akti. Samuti toimetatakse siis, kui osa hoonest kasutatakse tööstuslikuks otstarbeks.

§ 15. Elumajade ja muude hoonete, mis ei kuulu tööstuste alla, üldsissetulek arvatakse hindamise aasta tulude järgi.

§ 16. On mõni hoone hindamise aastal osalt või täielikult kasutamata ega anna tulu, siis määratakse tema tulu kindlaks samalaadiliste teiste hoonete keskmise tulukuse järgi. Samal viisil määratakse omaniku päralt olevate hoonete või ruumide tulukus kindlaks. Kergendatud tingimustel või tasuta kasutada antud hoonete tulukus määratakse kindlaks samalaadiliste teiste hoonete tulukuse järgi.

§ 17. Hindamisel võetakse arvesse üürile andja kui ka üürile võtja ülesandmised. Kahtlustäratavatel juhtudel võib komisjon nõuda üürimaksu kviitungite ja üürilepingute esitamist. Hindamiskomisjonil on õigus sissetulekuid hinnata kohalikkude keskmiste hindade järgi, kui esitatud tõendused on kahtlustäratavad.

§ 18. Elumajade ja hoonete puhas-sissetuleku kindlaks määramisel arvatakse nende aasta üldsissetulekust maha korraspidamise kulude protsent järgmise tabeli järgi: